

Bestuur der Afdeeling Geeraardsbergen voor 1886-1887.

C. COPPENS, *voorzitter*; K. MATTHIJS, *ondervoorzitter*; H. DEVENIJS, *secretaris-schatmeester*; J. GODDAERT, *boekbewaarder*; TH. DE WILDE, D. DE BRUYNE, L. GROENINCKX, P. VAN CLEEMPUTTE, A. VAN DER VEUR en F. FONTAINE, *leden*.

Verslag van het Bestuur der Afdeeling Nieupoort.

(JULI 1885 — JULI 1886.)

Leden.

Dat onze Afdeeling immer veld wint, blijkt klaar uit het getal harer leden. Van 152 is het dit jaar gestegen tot 164; 't zij eene vermeerdering van 12 leden; zoo dat wij, in evenredigheid der bevolking, de talrijkste Afdeeling des lands uitmaken.

Voordrachten.

Dit jaar werden vier openbare voordrachten gegeven:

- 1° Op 13 November 1885. *De strekking van 't clericalismus*, door den heer JAN VAN RIJSWICK, advocaat te Antwerpen.
- 2° Op 23 December 1885. *De opvoeding onzer vrouwen*, door den heer F. DE VEEN, schoolopziener te Brussel.
- 3° Op 10 Januari 1886. *De alchimisten of goudmakers*, door den heer TH. SWARTS, hoogleeraar te Gent.
- 4° Op 14 Februari 1886. *Pestalozzi*, door Mejuffrouw M. COOPMAN, onderwijzeres te Gent.

Wij stellen met genoegen vast dat onze voordrachten steeds met vlijt gevolgd worden, en den meesten bijval

onder onze bevolking genieten. Dit jaar waren zij bijzonder aantrekkelijk zoo om het talent der sprekers, als om de pracht der concerten, die de voordrachten opluisterden. De ruime zaal was telkens meer dan vol en de te laat aankomende personen konden geene plaats vinden.

Nog drij voordrachten werden dit jaar voor onze leden gehouden :

- 1° Op 18 October 1883. *De slag van Waterloo*, door den heer P. POLDERMAN, leeraar bij de middelbare school.
- 2° Op 16 December 1886. *De strekking van het Davids-Fonds en het Willems-Fonds*, door den heer P. DE SWARTE, voorzitter der Afdeeling.
- 3° Op 31 Januari 1886. *Vervoermiddelen*, door den heer J. SMEDTS, leeraar aan de middelbare school.

Voor het muzikaal gedeelte, dat de voordrachten, zoo openbare als bijzondere, voorafging en opvolgde, bieden wij onzen innigen dank aan het *Philharmoniek Genootschap* onzer stad, dat immer bereidwillig onzen oproep beantwoordt, en aan het *Van Crombrughe's Genootschap*, van Gent, dat zich op de voordracht van 10 Januari uitsluitelijk met het muzikaal gedeelte gelastte, en zoo overvloedige als welverdiende toejuichingen inoogstte ; aan Mevrouwen SHERRINGTON, van Brugge, DE BEAUCOURT, van Ieperen, BECKAERT, van Blankenberge, LEURIDAN, MEYNNE-VER-SCHOORE, D'HAENE-MEYNNE, GOMMERS-VAILLANT, VAN DAMME-DE JAEGER, DE JAEGER-MEYNNE, van Nieupoort, aan Mejuffers J. DE JAEGER, BECKAERT en VAN DOOREN, van Nieupoort, aan de heeren PROSPER MOERNAN, van Ieperen, LEO BRAECKE, ADOLF BEUN, AUGUST DELPORTE, JULES DELPORTE, EMERY CLAES, JULES SNEDTS, ROLAND VAN DE CAS-

TEELE, MORRENS, LODEWIJK DE JAEGER, JOZEF VAN TONNE, LODEWIJK ROOSE en JAN GOMMERS, van Nieupoort.

Gelukkiger dan verleden jaar, zijn wij er thans in geslaagd met bijna uitsluitelijk eigen krachten te werken : wij hebben hier onze zangers gezocht en gevonden ; eenieder heeft gewedijverd om ons bij te staan ; zelfs de vrouwen hebben een fraai koor met veel juistheid uitgevoerd, en ongehoorden bijval verworven. Op de voordrachten van 31 Januari en 14 Februari gelastten zij zich uitsluitend met muziek en zang en kweten zich wonderwel van hunne taak. Haar onzen warmsten dank, evenals aan den ijervollen heer MOERMAN, die het vrouwenkoor toonzette en aanleerde en zooveel tot deszelfs welgelukken bijbracht. Hem werd op 14 Februari door de vrouwen uit dankbaarheid een welverdiend geschenk aangeboden. Deze uitslag is voor onze Afdeeling aanmoedigend en hoogst voordeelig voor onzen geldelijken toestand.

Bijzondere melding moeten wij maken van een buitengewoon feest, dat wij op 8 November vierden : de inhuldiging van ons nieuw lokaal.

Om haren politieken haat te voldoen, had onze clericale stadsoverheid ons den toegang verboden der zaal, waar wij sedert de stichting der Afdeeling onze volksvoordrachten hielden. Dit kon voor ons bestaan noodlottig zijn, hadden wij niet een man bezeten, die op eigen kosten, ons een prachtig lokaal opbouwde, waar ongestoord de stem der waarheid zich kon verheffen. Die man was onze geachte voorzitter P. DE SWARTE. Op 8 November 1885 werd ons nieuw lokaal, zoo ruim als heerlijk, met de grootste plechtigheid ingehuldigd. Verscheidene Afdeelingen van het Willems-Fonds hadden zich, benevens het Algemeen Bestuur, door afgevaardigden doen vertegenwoordigen en uitstekende kunstenaars verleenden ons hunne medewerking.

Noemen wij Mevrouw VAN ZANDT, van het Nationaal Tooneel van Brussel, de heeren BEHEYT en VAN DE STEENE, van Kortrijk, De VREESE, van Brussel, en DAVELUY, van Brugge. Ook de heer GUSTAAF MOERMAN, bestuurder onzer Philharmonie verdient onzen hartelijken dank voor het zoo lief kinderkoor, dat hij te dezer ge'legenheid deed uitvoeren.

De Secretaris schetste in breede trekken de geschiedenis der Afdeeling, haar ontstaan, de tegenkantingen waarmede zij te worstelen had, haar onophoudend streven en hare werkzaamheden gedurende het negenjarig tijdvak 1876-1885.

De heer E. VAN DRIESSCHE, schepen te Elsene, sprak der toegestroomde menigte eenige welgepaste woorden toe, waar in hij den heer Deswarte voor zijn grootsch werk bedankte en het nut hiervan deed uitschijnen. Ook in naam van al de leden onzer Afdeeling zijn wij gelukkig hier onzen openbaren dank te betuigen aan onzen onvermoeibaren Voorzitter, die door zijne opofferingen onze Afdeeling van den ondergang redde, en eenen onschatbaren dienst aan de heilige Vlaamsche zaak bewees.

Laat ons nog terloops het kerstfeest aanstippen, door den heer De Swarte aan de knapen aangeboden, die te zijner eer het kinderkoor hadden uitgevoerd. Onbeschrijfelijk was de blijdschap, die deze kleinen overmeesterde, wanneer de heerlijke kerstboom voor hunne oogen schitterde. Het deed ons waarlijk goed hunne opgeruimdheid en geestdrift gade te slaan. Hopen wij nog dikwerf zulke tooneelen bij te wonen.

Taalrechten.

In nakoming van art. 1 der Algemeene Grondslagen van het Willems-Fonds werden verzoekschriften gezonden .

1° Aan den heer Minister Thonissen voor het inrichten van eene Vlaamsche matrozenschool te Nieuipoort;

2° Aan den heer Minister De Moreau voor het inrichten van Vlaamsche leergangen van landbouw bij de normaal-, middelbare en lagere scholen ;

3° Aan den heer Minister Beernaert ten einde de nieuwe wetsbepalingen op het bierbrouwen te doen verschijnen in het Vlaamsch.

Onderwijs.

Ons verslag van verleden jaar meldde dat wij leergangen hadden ingericht voor het vormen van bekwaamheidskiesers. Dit begonnen werk hebben wij dit jaar onverpoosd voortgezet, omdat wij de overtuiging hebben, dat wij van alle gelegenheden moeten gebruik maken tot het verspreiden van onderwijs, en dat het tot het bereiken van ons doel voordeelig is het kiezerskorps met verlichte bestanddeelen te vermeerderen.

Nogmaals behaalde dit jaar onze middelbare school den eersten prijs in den algemeenen prijskamp voor Nederlandsche taal. Het Willems-Fonds houdt niet op den ijver onzer jongelingen op te wekken, en schenkt jaarlijks den bekroonden een tal werken onzer voornaamste Nederlandsche schrijvers.

De overhandiging geschiedde dit jaar met veel plechtigheid op 25 December, in tegenwoordigheid des heeren F. DE VEEN, schoolopziener, en verwierf, nu als immer, de algemeene goedkeuring.

Boekerijen.

Onze boekerij te Ramskapelle heeft thans den bloei, dien zij verleden jaar dreigde te verliezen, weder herkregeu. In deze gemeente was het gerucht verspreid, dat de boekerij, gevestigd in de gemeenteschool, daaruit moest verdwijnen, en dat de toegang aan de inwoners ontzegd was. Bij middel van plakكاتen was het gemakkelijk dit valsche gerucht te

logenstraffen en zijne slechte gevolgen tegen te werken; ook mogen wij met genoegen aanstippen dat de boekkerij drukker dan ooit bezocht wordt. Zij bevat ruim 400 boekdeelen. Zij is voor het publiek geopend des zondags van 8 1/2 tot 11 uren. Het getal lezers klom dit jaar tot 43, en 266 boekwerken werden uitgeleend. Drukken wij hiervoor onzen dank uit aan den ijervollen boekbewaarder, den heer VAN TROYEN, die tijd noch moeite ontziet om dit nuttig werk te doen vooruitgaan.

Wat onze boekkerij te Nieupoort betreft, deze is slechts sedert weinige maanden heropend. Door den onwil onzer gemeente-overheid, moest zij de zaal ontruimen, die het vorig bestuur haar had toegestaan.

Verscheidene maanden verliepen eer in ons nieuw lokaal eene zaal was in gereedheid gebracht om onze boeken te ontvangen. Deze zaal werd bepaald geopend den 17 Januari 1886, en de toegang tot onze 2000 boekdeelen wordt elken zondag van 2 tot 4 uren aan het weetgierig publiek verleend. Sedertdien werden 876 boekdeelen aan ruim 200 lezers afgeleverd. Dit bewijst dat de bibliotheek op nieuw in vollen bloei is en dat onze boekbewaarder, de heer JACQUART, onzen lof en dank verdient.

Het blijkt dus dat de Afdeeling Nieupoort thans stevig is ingericht, en zij op een t'huis bogen mag, dat men elders nog zelden vindt. Benuttigen wij onze heerlijke voordrachtenzaal, verspreiden wij meer en meer onze boeken, die fakkels der wetenschap. Moed, Willemsfondsen, werken wij met verdubbelde kracht en aan ons is de zege!

De Verslaggever,

J. L. SEUNTJENS.

Rekening over het dienstjaar 1885-1886.

MIDDELEN.

Gewone middelen.

Aandeel in de bijdragen der leden. fr. 421 50

Buitengewone middelen.

1. Buitengewone toelage van het Algemeen Bestuur voor de volksbibliotheek der Afdeeling " 150 00
 2. Buitengewone toelage van het Algemeen Bestuur voor de andere werkzaamheden der Afdeeling " 150 00
 3. Opbrengst der omhalingen in de concert-voordrachten, enz. " 155 00
 4. Verschillige ontvangsten " 295 32
- Totaal der middelen. . . . fr. 1171 82

LASTEN.

A. VOORDRACHTEN, ENZ.

1. Huur, verwarming en verlichting der zaal fr. 47 00
 2. Vergoeding aan sprekers en zangers, huur eener piano. " 279 67
 3. Toelage aan het *Philharmoniek Genootschap* voor de jaren 1885 en 1886 " 200 00
 4. Verschillige en onvoorziene uitgaven " 196 00
- fr. 722 67

B. VOLKSBIBLIOTHEKEN.

1. Huur, verwarming en verlichting der zalen. fr. 15 65
 2. Aankoop van boeken " 204 96
 3. Inbinden van boeken " 66 60
 4. Verschillige en onvoorziene uitgaven " 51 24
- fr. 338 45

C. BESTUUR.

1. Briefwisseling, enz. fr. 10 30
2. Drukkosten " 25 30

3. Bode	fr.	45 00
4. Verschillige en onvoorziene uitgaven	"	25 90
		fr. 106 50
Schadelijk slot der rekening 1884-1885. . .	"	93 98
Totaal der lasten. . .	fr.	1264 60

OVERZICHT.

Uitgaven.	fr.	1264 60
Ontvangsten	"	1171 82
Blijft te kort op 1 ^{en} Juni 1886	fr.	92 78

Begrooting voor het bestuurjaar 1886-1887.

MIDDELEN.

Gewone middelen.

Aandeel in de bijdragen der leden	fr.	410 00
---	-----	--------

Buitengewone middelen.

A. 1. Opbrengst der omhalingen in de concertvoordrachten	"	150 00
2. Verschillige ontvangsten	"	125 00
B. Vermoedelijke toelagen van het Algemeen Bestuur :		
1. Voor de volksboekerijen	"	150 00
2. Voor de andere werkzaamheden	"	150 00
Totaal der middelen. . .	fr.	985 00

LASTEN.

A. Schadelijk slot 1885-1886	fr.	92 78
B. VOORDRACHTEN.		
1. Huur, verwarming en verlichting der zaal	fr.	60 00
2. Vergoeding aan sprekers en zangers, huur eener piano.	"	250 00
3. Toelage verleënd aan de Philharmonie voor het opluisteren der voordrachten	"	100 00
4. Verschillige en onvoorziene uitgaven	"	100 00
		fr. 510 00

C. VOLKSBIBLIOTHEKEN.

1. Huur, verwarming en verlichting der zalen.	fr.	50 00
2. Aankoop van boeken	"	100 00
3. Inbinden van boeken	"	50 00
4. Verschillige en onvoorziene uitgaven	"	25 00
5. Vervaardigen van eene boekenlijst .	"	100 00
	fr.	325 00

D. BESTUUR.

1. Briefwisseling, enz.	fr	15 00
2. Drukkosten	"	50 00
3. Bode	"	45 00
4. Verschillige en onvoorziene uitgaven	"	50 00
	fr.	160 00

Totaal der lasten. . . fr. 1087 78

OVERZICHT.

Uitgaven	fr	1087 78
Ontvangsten	"	935 00
Vermoedelijk te kort. . .	fr.	102 78

Bestuur der Afdeling Nieuport voor 1886-1887.

P. F. DESWARTE, *voorzitter*; FRANS DE BRAUWERE, *onder-voorzitter*; J. L. SEUNTIENS, *schrijver*; D. JACQUART, *boekbewaarder*; L. GONNERS, PIETER DE SECK, LOD. HOUVENAGHEL, JUL. SMEDTS en JUL. DOOSSCHE, *commissarissen*.

Verslag van het Bestuur der Afdeling Roeselare.

(JULI 1885 — JULI 1886.)

Dat het Willems-Fonds vooral eene volksinstelling is, met het doel den werkenden stand te verlichten en te onderrichten, dit bewijst de groote toeloop van werklieden,